

مسئولیت قاچاق فیلم‌های روز سینمای ایران با کیست؟

شرق: «از آنجایی که نمی‌دانیم این فیلم از کجا لو رفته است، نمی‌توانیم نظری درباره این موضوع بدهیم. این همه مسئول و دستگاه وجود دارد اما نمی‌دانند که این فیلم از کجا درز کرده است. یک نکته که وجود دارد، این فیلم در ابتدا از تلگرام دست به دست شد، در گذشته هر زمان این اتفاق رخ می‌داد، مکاتبه می‌کردیم که آن را از روی کانال‌ها بردارند اما الان هرقد به تلگرام ایمیل می‌زنند اصلا پاسخگو نیست و جواب یگیری‌های ایران را نمی‌دهند. متولی این ماجرا باید وزارت ارشاد باشد؛ اما خیلی فعال و تأثیرگذار نبودند. در یک بازه‌ای توانستند با همکاری پلیس بخشی از ماجرای قاچاق فیلم را کنترل کنند اما درحال حاضر به‌خاطر گستردگی ارائه فیلم‌ها و در فرمت‌هایی که وجود دارد، قاچاق فیلم به‌احتی انجام می‌شود.»
در فضای مجازی وقتی نسخه دیجیتال فیلم‌ها با کیفیت‌های متفاوت وجود دارد، این اتفاق رخ می‌دهد، از طرفی هم بحث فرهنگ‌سازی است؛ بسیاری از مردم ما واقعا نمی‌دانند که تماشای فیلم قاچاق کار اشتباهی است و یک نوع زدی است. چون سازندگان یک اثر دنبال این هستند که سرمایه‌شان بازگردد. ضمن اینکه این کار از لحاظ شرعی و عرفی هم ایراد دارد. من

فکر می‌کنم اگر این موضوع را به مردم توضیح دهیم و فرهنگ‌سازی کنیم، دست‌کم وقتی نسخه قاچاق یک فیلم منتشر می‌شود، بخش زیادی از مردم آن را تماشا نخواهند کرد.»
این بخشی ازگفت‌وگوی محمد احمدی، عضو اتحادیه تهیه‌کنندگان و دبیر کارگروه قاچاق با «خبرآنلاین» درباره انتشار نسخه قاچاق دو فیلم «برادران لایلا» و «جنگ جهانی سوم» است که در چند روز گذشته به موضوع بحث‌برانگیزی تبدیل شد. هرچند انتشار نسخه قاچاق فیلم‌های ایرانی موضوع جدیدی نیست اما از قاچاق فیلم‌های روی پرده به جایی رسیدیم که فیلم‌های درصف اکران قاچاق می‌شوند و سرمایه‌های بسیاری به خطر می‌افتد.
اوایل سال ۹۸ که برخی از آثار سینمایی در صف اکران آنلاین قرار گرفتند، به فاصله کوتاهی از انتشار، روی کانال‌های تلگرامی و شبکه‌های فارسی‌زبان قرار می‌گرفت. همان زمان بسیاری از سینماگران در اعتراض به تضییع حقوقشان، عطای اکران آنلاین را به نقایش بخشیدند و ترجیح دادند در صف اکرانی که ممکن است سال‌ها انتظارش را بکشند، بمانند اما آثارشان قاچاق نشود.

برخی از کارشناسان سینما معتقدند امروز بیشتر از هر زمانی در موقعیتی قرار

گفت‌وگو با محمدحسین لطفی به بهانه اکران فیلم غریب؛ رونوشتی از زندگی شهید ماندگار، محمد بروجردی

غریب را در دل سختی‌ها ساختیم و بر دل مردم نشست

بهناز شیربانی: «غریب» نخستین بار در جشنواره چهل‌ویکم فیلم فجر نمایش داده شد؛ جشنواره‌ای که حال و هوای متفاوتی نسبت به قبل داشت و بسیاری از فیلم‌سازان در این جشنواره از زمان محدود برای آماده‌کردن آثارشان برای حضور در جشنواره کله داشتند. محمدحسین لطفی، کارگردان فیلم «غریب» نیز ازجمله همین فیلم‌سازان بود. با این همه، «غریب» در جشنواره چهل‌ویکم فیلم فجر دیده شد و مورد توجه هیئت داوران قرار گرفت. به فاصله کوتاهی از نمایش‌های جشنواره‌ای فیلم، اکران عمومی آن هم‌زمان با نوروز آغاز شد. در این مدت نظرات متفاوتی نسبت به فیلم مطرح شده؛ فیلمی که بخشی از زندگی شهید محمد بروجردی را به تصویر کشیده است. به بهانه اکران این فیلم با محمدحسین لطفی صحبت کردیم. او معتقد است شرایط در زمان ساخت این فیلم از هر جهت فشار مضاعفی را متوجه عوامل سازنده این کار کرد؛ ازجمله شرایط عمومی کشور که تأثیرش را روی فیلم گذاشته است.

- از چه ستمی دچار بی‌مهری شدند؟ مقاومتی در ساخت چنین فیلمی وجود داشت یا موضوع دیگری مطرح بود؟

موضوع این است که وقتی سراغ چنین شخصیتی می‌روید، به شما نمی‌گویند نمی‌خواهیم فیلمی ساخته شود. اتفاقا تعداد افرادی که تظاهر می‌کنند دوست دارند فیلم ساخته شود، زیاد هستند. اما وقتی سراغ کار می‌رویم، به عناوین مختلف نشان داده می‌شود که علاقه‌ای نداریم فیلم ساخته شود.

- طبیعی است که ساخت فیلمی با چنین ابعادی در بخش خصوصی تعریف نمی‌شود. تعامل درباره چگونگی ساخت این فیلم در سازمان اوج چطور پیش رفت؟

به نظرم ماحصل کار نشان می‌دهد همه چیز با همدلی اتفاق افتاد. می‌توان متوجه شد که عوامل پشت دوربین از ته دل صادق بودند. سازمان اوج هم به دنبال خلق اثری ماندگار بود. آنها هم مثل تهیه‌کننده، پای کار ایستادند.

- ابتدای صحبتمان تأکید داشتید وقتی سراغ تصویرکردن چنین پروژه‌ای رفتید، دوست داشتید حق مطلب را طوری ادا کنید که بعد شرمنده نشوید. با تمام مشکلاتی که در طول ساخت فیلم داشتید و بارها به آنها اشاره کردید که می‌توانستید فیلم بهتری بسازید، الا آن نظر دلی از کار راضی هستید؟

بله بارها اشاره کردم شرایط سختی داشتیم. هرچه درباره‌اش حرف بزنم کم است. اگر شرایط ویژه‌ای که در شش ماه دوم سال گذشته تجربه کردیم، در کشور نبود و حال و هوایی که در آن روزها همه را آزرده بود وجود نداشت. قاعدتا نتیجه کار هم متفاوت می‌شد. در کل از نتیجه راضی‌ام. معتقدم حتما حکمتی بوده که زمان ساخت فیلم ما با اتفاقات ملتهب کشور هم‌زمان شود. بالاخره بسیاری از ما ابدنال‌گرا هستیم و دوست داریم همه چیز برای ساخت فیلم به بهترین شکل فراهم باشد. در بسیاری از اوقات شاهد بودیم همه امکانات برای ساخت فیلم فراهم بوده و به قول معروف آب در دل کارگردان تکان نخورده، درعین‌حال اثر دیدنی نبوده و مردم به آن اقبال نشان نداده‌اند. شاید حکمتی بود که در دل سختی‌ها این فیلم ساخته شود و درنهایت به دل مردم بنشیند.

- به ساخت فیلم در شرایط ملتهب کشور اشاره کردید. گویا در آن زمان امکانات استفاده از تجهیزات نظامی در بر صحنه را نداشتید.

شاید باورکردنی نباشد؛ اما وقتی در داخل پادگان لوئیزان تهران کار می‌کردیم، اجازه شلیک یک تیر هوایی و مشتقی را به ما نمی‌دادند. از این بالاتر؟ از این مشکلات فراوان بود و تصور کنید چه چیزهایی را از سر گذرانیدیم.

- سال‌هاست که درباره لزوم ساخت فیلم‌هایی صحبت می‌شود که الگوی قهرمانانه‌ای به مردم معرفی کند یا قهرمان محور باشد و فکر می‌کنم در «غریب» تا حد زیادی به این موضوع نزدیک شدید. ایده اولیه شما چه بود؟

وقتی زندگی شهید بروجردی را مطالعه می‌کنید، رفتار و نوع زندگی‌کردنش تأمل‌برانگیز است. جایی در فیلم‌هم می‌بینیم که اشاره می‌شود که تبحر زیادی در استفاده از اسلحه داشته؛ بااین‌همه اشاره می‌کند که جنگ آخرین راهش است و جایی می‌بینیم که به‌وضوح درمورد این حرف می‌زند که ترسی از مرگ ندارد. شهید بروجردی سلطان دل‌ها لقب گرفته بود و در آن مقطع از تاریخ کشورمان شهید بروجردی مرهمی بر زخم‌های مردم درآغ‌دیده و دردکشیده کردستان بود. فیلم در مقطعی روایت می‌شود که تازه اوایل انقلاب است و هنوز هیچ اتفاقی نیفتاده و در همان زمان می‌بینیم چطور نیروهای مخالف به کشور حمله می‌آورد و سال‌ها منتظر این موقعیت بودند و بلافاصله بعد از آن شاهد حمله عراق به کشورمان بودیم. شهید بروجردی در آن مقطع نقش مهم و مؤثری ایفا کرد و نشان داد وقتی

گرفته‌ایم که ساختارهای قانونی نیاز به بازتعریف در بسترهای تکنولوژیک دارند و باید هرچه زودتر به این موضوع ورود کرد تا آسیب‌های بیشتری متوجه محصولات فرهنگی نشود. عباس امینی از کارگردانان سینمایی ایران که اثر سینمایی‌اش «کشتارگاه» در اکران آنلاین تنها در چند ساعت قاچاق شد، به «شرق» گفت: «هیچ فیلم‌سازی دوست ندارد فیلمش را خارج از سینما ببیند؛ اما باید خودمان را با شرایط موجود تربیت کنیم و پیش برویم. فیلم «کشتارگاه» برای نمایش در سالن‌های سینما ساخته شده و ساختار فنی آن هم برای پرده سینما تنظیم شده است. وقتی قرار شد فیلم در اکران آنلاین به نمایش گذاشته شود، وضعیت میکس صدا و حتی رنگ و نور را تغییر دادیم؛ در این شرایط کاری نمی‌توان انجام داد. فقط ابران نیست که باید به چنین شرایطی عادت کند. تمام دنیا شرایط مشابهی دارند و از روش‌های اکران آنلاین استفاده می‌کنند؛ اما با این تفاوت که سازوکار درست و حساب‌شده‌ای برای اکران آنلاین فیلم در سراسر دنیا وجود دارد و قانونی وجود دارد. اگر فیلم به این شکل نمایش داده می‌شود، حق و حقوق تولیدکنندگان اثر سر جای خودش است و همه‌چیز رعایت می‌شود و در ساعات اولیه

محمدحسین لطفی

به مردم اعتماد می‌کنیم، نتیجه درخشانی حاصل می‌شود. به نظرم این یک الگوی رفتاری درجه یک است. معتقدم «غریب» باید در همین روزگار ساخته می‌شد که باور کنیم باید به مردم اعتماد کرد و با آنها خوب رفتار کنیم.

- اتفاقاً خاطر همست که بعد از نمایش فیلم در جشنواره برخی معتقد بودند برخی اشاره‌های فیلم با توجه به مسائل سیاسی روز نوشته شده است.

صادقانه می‌گویم که فیلم‌نامه قبل از این اتفاقات نوشته شده بود.

این نبود که بر حسب شرایط فیلم‌نامه را تغییر دهیم. فیلم‌نامه همین بود و ساخته شد.

- البته افرادی که زندگی شهید بروجردی را مطالعه کرده‌اند، معتقدند که بسیاری از حرف‌هایی که در فیلم مستقیم به آن اشاره شده، مانیفست او بوده و شعاری نیست.

بله، مثل وقتی که ساعت‌ها با زندانی‌ها و بازداشتی‌ها صحبت می‌کردم و حتی اگر می‌توانسته یک نفر را از مسیرش برگرداند، تلاشش را می‌کرده، قبل از فیلم‌برداری با شخصیتی که رحیم نوروزی نقشش را ایفا می‌کرد، قرار گذاشتیم که سه نفر از اعدامی‌هایی را که به دست شهید بروجردی از مرگ نجات پیدا کردند، ببینیم. افرادی که امروز خانواده‌های بزرگی دارند و با بچه‌ها و نوه‌ها زندگی می‌کنند. ببینید این حیات چطور ادامه پیدا کرد. من در طول ساخت فیلم چیزهایی شنیدم و دیدم که حیرت‌کردم. پلان آخر فیلم را به خاطر بیاورید. جایی که شهید اشاره می‌کند این بچه شما را حفظ می‌کند. آن بچه کیست؟ او به بچه آدمی که یک روز مخالفش بوده، اشاره می‌کند و به او احترام می‌گذارد و اعتماد می‌کند. این مواردی است که من و حامد عنقا تلاش کردیم به این مفاهیم بپردازیم. باید باور کنیم ما امروز نیاز به اتحاد داریم. کردستان واقعا کردستان ما است. ما به معنای ایران. باید باور کنیم اینها ارزش‌های ما است.

- فکر می‌کنم دربراره فیلم «غریب» این اشتراک نظر وجود دارد که بابک حمیدیان بهترین انتخاب ممکن برای بازی در نقش شهید بروجردی بود. هم به لحاظ شباهت ظاهری و هم توانایی اجرای این نقش. به نظرم به درک کامل درستی از شخصیت رسیده و به‌درستی آن را ایفا کرد. اجرای این شخصیت با راهنمایی‌های شما از اشراف به شخصیت شهید بروجردی به نقطه مطلوب رسید با تلاش شما و بابک حمیدیان بود؟

بیشتر زحمت این نقش روی دوش بابک بود. من همه چیز را به خودش واگذار کردم. همه می‌دانیم که او بازیگر قدرتمندی است و

نمایش فیلم‌هایشان به سودهمی می‌رسند؛ اما متأسفانه در ایران این امکان وجود ندارد. ما از چند نظر تحریم هستیم. تحریم مردم خودمان و تحریم بیرون از ایران که نمی‌توانیم سایت‌های عرضه‌کننده قاچاق فیلم را پیگیری کنیم.»

طی چند هفته گذشته «برادران لایلا» به کارگردانی سعید روستایی یکی اینکه رنگ پرده سینما را ببیند. قاچاق شد و تهیه‌کننده این اثر سینمایی در چنین شرایطی بازهم پیشنهاد اکران سینماها را به سازمان سینمایی داد که شاید برخی تمايل به دیدن فیلم در سالن‌های سینما داشته باشند و با توجه به شرایط و حواشی این فیلم به نظر نمی‌رسد این گزاره ممکن باشد. اما «جنگ جهانی سوم» که ماه‌ها قبل به عنوان نماینده ایران به آکادمی اسکار معرفی شد، از دیگر فیلم‌هایی است که این روزها نسخه قاچاقش دست به دست می‌شود. هرچند این فیلم در روزهای آینده اکران خواهد شد اما نمی‌توان از این حقیقت گذشته که عرضه نسخه قاچاق فیلم ضربه سهمگینی به فروش فیلم در گیشه سینما زده است و باید این پرسش را مطرح کرد که در نهایت چه کسی مسئولیت قاچاق فیلم‌های روز سینمای ایران را بر عهده می‌گیرد؟

اخبار برگزیده

رابرت داوونی جونیور در نقش دیده شد

مهر: با انتشار تیزر «همدل» که سریال جاسوسی جدید اچ‌بی‌او مکس در سال ۲۰۲۴ خواهد بود، رابرت داوونی جونیور در نقش یک استاد مبدل‌شدن دیده شد. این سریال با اقتباس از رمان برنده جایزه پولیتزر به همین نام که نوشته ویت‌تان نکوین نویسنده ویتنامی است، ساخته شده و در آن هوا ژوانده در نقش جاسوسی از ویتنام شمالی در جامعه پناهندگان لس‌آنجلس بازی کرده است. پارک چان ووک، کارگردان سازنده «تصمیم به ترک»، ساخت این سریال را بر عهده داشته و تهیه‌کننده اجرایی، نویسنده و کارگردان آن هم بوده است. در معرفی این سریال از آن به‌عنوان یک سریال هیجان‌انگیز جاسوسی و طنز بین فرهنگی با تمرکز بر مبارزات یک جاسوس کمونیست نیمه‌فرانسوی- نیمه‌ویتنامی در روزهای پایانی جنگ ویتنام و تبعید پس از آن به آمریکا یاد شده است. رابرت داوونی جونیور هم در کنار همسرش سوزان داوونی به‌عنوان تهیه‌کننده اجرایی هم در پروژه حضور دارد. چندین نقش این سریال را بر عهده دارد و قرار است جنبه‌های متفاوت تشکیلات آمریکایی را نشان دهند. نماینده کنگره از اورتچ‌کانتی، مأمور سیا و یک کارگردان هالیوودی ازجمله این شخصیت‌ها هستند. این کمپانی اعلام کرد عنوان اچ‌بی‌او مکس پس از این تنها مکس خواهد بود و همه برندهای این کمپانی در یک سرویس استریم ادغام می‌شوند. فرد ان‌کوین خان، توان لی، آلان ترونگ، وای لی، کای دوین و سنندرا او، دیگر بازیگران سریال خواهند بود.

حضور فیلم‌های ایرانی در هفتادوششمین جشنواره فیلم کن

ایسنا: «تیر فرمو»، مدیر جشنواره فیلم کن، در یک نشست خبری در پاریس، فهرست رسمی فیلم‌های حاضر در هفتادوششمین دوره ایسن جشنواره را اعلام کرد. فهرست فیلم‌های حاضر در بخش‌های رسمی هفتادوششمین جشنواره فیلم کن در حالی اعلام شد که بخش سابقه اصلی شاهد رقابت سینماگران سرشناسی ازجمله «وس اندرسون»، «کن لوچ»، «نانی مورتسی»، «هیروکازو کوریندا»، «نوری بیلگه جیلان»، «آلیس رووراگر»، «تاد هینس» و «ویم وندرس» خواهد بود. فیلم «آیات زمینی» ساخته علی عسکری و علیرضا خاتمی هم در بخش «نوعی نگاه» جشنواره کن نخستین نمایش جهانی خود را تجربه می‌کند. بخش رقابتی اصلی (نامزدهای نخل طلا): «آناتومی یک سقوط» ساخته «جاستین تریه»، «شهر سیارکی» ساخته «وس اندرسون»، «کلاب زیرو» ساخته «جسیکا هاسنر»، «برگ‌های افتاده» ساخته «کی کوزینماکی»، «چهار دختر» ساخته «کوثر بن‌هنیه»، «خوشبید آینده» ساخته «نانی مورتی»، «گایمر» ساخته «آلیس رووراگر»، «هیولا» ساخته «هیروکازو کوریندا»، «منطقه مورد علاقه» ساخته «جاناتان گلیرزه»، «درباره علف‌های خشک» ساخته «نوری بیلگه جیلان»، «شور دودین بوئات» ساخته «تران آن هونگ»، «آخرین تابستان» ساخته «کاترین بریلات»، «پلوط پیر» ساخته «کن لوچ»، «اپینو» ساخته «مارکو بلوکویو»، «می دسامبر» ساخته «تاد هینز»، «فایربرد» ساخته «کریم آینوزور»، «روزهای عالی» ساخته «ویسم وندرس»، «باتل و آدام» ساخته «امانا تولای سبی»، بخش غیررقابتی: «زان دو باری» ساخته «مایون»، «فیلم افتتاحیه، «تار عنکبوت» ساخته «کیم چی وون»، «هیت» ساخته «سام لوینسون»، «این‌دانا جونز: روزشمار سرنوشت» ساخته «جیمز منگولد»، «قاتلان ماه کامل» ساخته «مارتین اسکورسیز»، «نوعی نگاه: «بزهارگان» ساخته «رودریگو مورنو»، «چگونه رابطه داشته باشیم» ساخته «مولی منینگ واکر»، «خداحافظ جولیا» ساخته «محمد کردفانی»، «نشانه» ساخته «بالوچی تیشانی»، «مهاجران» ساخته «فیلیپه کالوز»، «مادر همه دروغ‌ها» ساخته «اسما المودیر»، «ساده مثل سیلوین» ساخته «مونیا چاکری»، «کل‌های بوریتی» ساخته «ژانو سلاویوز» و «رنه نادر مسورا»، «آیات زمینی» ساخته علی عسکری و علیرضا خاتمی، «نامید» ساخته «کیم چانگ هون»، «اگر فقط می‌توانستم خواب زمستانی کنم» ساخته «ولجارگان پوروداش»، «پسر جدید» ساخته «وارویک نورتون»، «روزالی» ساخته «استفانی دی جوستو»، «شکستن یخ» ساخته «آنتونی جن»، «پادشاهی حیوانات» ساخته «توماس کیلی»، «به‌سته‌ها» ساخته «کمال لرزاق»، «چیزی برای از دست‌دادن» ساخته «دلفین دیلوگت».نمایش‌های ویژه: «صدای زمان» ساخته «انسلم کیفر»، «مرد سیاه‌پوش» ساخته «وانگ بینگ»، «شهر اشغالی» ساخته «استیو مک‌کوئین»، «تصاویر ارواح» ساخته «کلیر مندونسلا فیلهو»،کن بریمیز: «بونارد، پیر و مارت» ساخته «مارتین پرووست»، «چشم‌هایت را ببند» ساخته «ویکتور اریس»، «کوبی» ساخته «تاکشی کیتانو»، «زمان عشق» ساخته «کاتل کویلوهر». هفتادوششمین دوره جشنواره فیلم کن از تاریخ ۱۶ تا ۲۷ می سال ۲۰۲۳ (۲۶ اردیبهشت تا ششم خرداد ۱۴۰۲) در فرانسه برگزار می‌شود و «روبن اوستلوند» سینماگر برنده دو جایزه نخل طلا، ریاست هیئت داوران بخش سابقه اصلی را بر عهده دارد.